

o. s. v. emellan. — *F. fram*, förmå eller lyckas att frambringa, t. ex.: *Han kunde ej f. fram ett ord. F. sin vilja fram, f. sitt fram*, vinna, ernå uppfyllandet af hvad man vill, önskar. *Han f-r fram allt hvad han vill*, han lyckas genomdrifva allt &c.; man vägrar honom intet. — *F. i sig*, förmå att nedsvälja, förtära, t. ex.: *Jag kan ej f. i mig det härskna fläsket, sura drickat*; äfv. (fam.) kunna begripa, tro, t. ex.: *Han f-r icke i sig, att det är söndag i dag*. Man säger äfv. i samma mening: *F. i sitt hufvud, i sin skalle*, t. ex.: *Jag kan icke f. i mitt hufvud, huru det är möjligt*; *det f-r han aldrig i sin skalle*. *F. i sitt hufvud* betyder äfv.: fatta en orubblig öfvertygelse ell. föresats, t. ex.: *Han har nu en gång f-t i sitt hufvud, att så är*; när han f-r något i sitt hufvud, så skall det ske. — *F. igen*, kunna stänga, tillsluta, t. ex.: *Jag f-r ej igen dörren*. — *F. igenom*, kunna föra, tråda, sticka o. s. v. igenom, t. ex.: *Det är för trång öppning*; *man f-r ej korgen igenom*. — *F. ihop*, kunna föra intill hvartannat, kunna sammanfoga; äfv. kunna tillsluta, lykta; äfv. lyckas att samla, t. ex.: a) *Jag kan icke f. ihop begge ändarna af kappen*; — b) *Han f-r icke ihop ögonen, munnen*; — c) *F. ihop en summa pennningar, krigsfolk, folk till eldstäckning*. — *F. i'n*, kunna ell. lyckas att införa, t. ex.: *Jag f-r icke in armen*; *han har f-t in sin säd*. — *F. i sär*, kunna skilja åt, taga åtskils. — *F. ned sig*, föra, bringa, taga bort med sig. — *F. ned*, kunna nedföra, nedbringa, nedtaga, nedsvälja, t. ex.: *Det är svårt att f. ned frukten ifrån det der höga trädet*; *han räcker icke att f. ned halten af spiken*; *icke f. ned maten*. — *F. på sig*, draga eller taga på sig, t. ex.: *F. på sig byxorna, rocken*. — *F. sönder*, kunna sönderrifva, sönderslå, sönderkrossa. — *F. ändan*, se *Få bort*. — *F. upp*, kunna föra, bringa upp; äfv. kunna öppna; äfv. kunna söndertaga, skilja åt, upplösa, t. ex.: a) *Han f-r icke ensam upp den tunga lären ur skeppsrummet*. — b) *Jag f-r nog upp dörren till stut*. — c) *F. upp en knut*. — *F. något ur hufvudet på någon*, bringa någon ifrån en öfvertygelse, tro, föresats, t. ex.: *Jag kan icke f. den inbillningen ur hufvudet på honom, ur hans hufvud*. — 3) Erhålla i betalning. *Hvad f-r han i dagspenning? Ni f-r 10 r:dr dersför*. *Man f-r det nu för 1 r:dr*. — 4) Fatta, gripa. *F. någon i armen*, om halsen, om lifvet. — *F. i*, fatta, gripa, t. ex.: *Han fick i en påk, en stege, en sten*; äfv. (fig.) uppsnappa, erhålla kunskap om, t. ex.: *F. i en nyhet*; *låt ingen f. i detta*; *hvar har han f-t i det? fått höra det?* — *F. om*, se *Omfatta*, *Gripa*. — 5) (gam., bibl.) Gifva, tillställa. — 6) *Få* brukas äfv. som hjälpverb, och har då följande betydelse: a) Komma i tillfälle att, komma att, råka att. *F. höra, vela, lära, se, etc.* När jag fick höra det, så *Jag har f-t vela, att de blifvit odanner*. *Han f-r lära sig att slita ondt*. *Så snart jag f-r se honom*. *Man f-r väl se, hur det går*. *Vi f. se*. — b) Hafva frihet, tillåtelse. *Han f-r hvarken läsa eller skriva i fångelset*. *Ni f-r resa, om ni vill*. *F-r jag säga, hvad jag tänker?* *Han f-r komma in*. *Gör det, så f-r du lefva*. — c) Vara tvungen, förbunden, böra, t. ex.: *Jag f-r göra allt, hvad han vill, jag måste &c.* *Du f-r lyda, eljest f-r du straff*. *Du f-r vara så god och göra det*. *Jag fick stå och se på*. *Ni f-r resa er väg härifrån*; *jag vill ej längre se er här*.

Man f-r tåla så mycket här i världen. *Han f-r genomgå många soror*. *Man f-r vara höflig emot alla människor*.

FÅFÄNG, få'fä'ngg, a. 2. (af gam. *Fa*, få, och *Fangadur*, som förvärfvar eller besitter ägodelar, således egentl.: som föga förvärfvar) 1) Sysslolös, overksam. *Hon är aldrig f.*; *alltid har hon något för händer*. *Gå f. F. gå lärar mycket ondt*. — 2) (om sak) Onyttig, utan värde, fruktlös. *F-t bemödande, arbete*. *Göra f-a försök*. *Göra sig f. möda*. *Det är alltihop bara f-t prat*. *F-t tal*. *F-t hopp*. — *Syn*. Se *Fruktlös*. — 3) (om person) Begifven på tomt prål, ytlig grannlåt; böjd för att skryta med yttre förmåner. *En f. människa*. *Hon är vacker, men f. Den f-a slickan går dock aldrig f.* (bem. 1), *men allt hennes arbete är f-t* (bem. 2). — *Syn*. *Fåfänglig*, *Flärdfull*, (pop.) *Högfärdig*. — 4) (om sak) Som har ett yttre sken af förträfflighet, utan motsvarande inre värde. *Söka en f. ära*. *Verlden och dess f-a lustar*. — *Syn*. *Tom*, *Falsk*, *Skenbar*, *Fåfänglig*.

FÅFÄNGA, få'fä'ngga, f. 1. 1) Sysslolöshet, overksamhet, lättja. *Förnöta tiden i f.* — 2) Onyttighet, fruktlöshet. *F-n af alla dessa bemödanden var lätt att inse*. *Brukas i denna bem. mindre ofta*. — 3) Begäret att utmärka sig genom obetydliga och tillfälliga yttre företeelser, som lysa i hopens ögon; begifvenhet på tomt prål, ytlig grannlåt. *F. utgör ett af dragen i hans karakter*. *Hon är full af f.* *Göra något af f.* — *Syn*. *Flärd*, (pop.) *Högfärd*. — 4) Yttre sken af förträfflighet, utan motsvarande inre värde. *Öfverge verlden och dess f.* — *Syn*. *Fåfänglighet*, *Tomt prål*, *Falskt sken*, *Tomhet*. — 5) Lusthus, landtnöje, af föga värde, men på hvars förskönande man nedlagt stora kostnader. *Lundins f.*

FÅFÄNGLIG, få'fä'ngligg, a. 2. 1) Onyttig, fruktlös. I denna bem. mindre brukligt. *F-a bemödanden*. *Nära ett f-t hopp*. — *Syn*. Se *Fruktlös*. — 2) (om person) Se *Fåfäng*, 3. *Förekommer äfv. i denna bem. mindre ofta*. — 3) (om sak) Se *Fåfäng*, 4. *F. ära*. *F-a nöjen, njutningar*. — *Syn*. Se *Fåfäng*.

FÅFÄNGLIGHET, f. 3. 1) Onyttighet, fruktlöshet. *F-en af alla dessa bemödanden*. — *Syn*. Se *Fruktlöshet*. — 2) Se *Fåfänga*, 4. *Verldens f.*

FÅFÄNGT, adv. 1) Utan nytta, onyttigtvis. *F. bjuder du till att narra mig*. — *Syn*. Se *Fruktlöst*. — 2) (mindre brukl.) På ett sätt, som utmärker fåfänga (bem. 3), flärd. *F. klädd*.

FÅGEL, få'gl, m. 2. pl — *glar*. 1) Äggläggande ryggradsdjur, med varmt blod, två fötter, näbb i stället för mun, fjäderbeklädnad på kroppen och vingar. *Vild, tam f.* *De gamle spådde af fåglarnes flygt*. *En f-s läte*. *En f., som gvittrar, sjunger, talar*. *Sätta en f. i bur*. *Fånga, dressera f-ar*. (Poet.) *Jupiters f.*, örnen. *Junos f.*, påfågeln. *Minervas f.*, ugglan. *Veneris f.*, dufvan. (Fig. o. pop.) *Evangelisten Lucas' f.*, oxen. (Fam. iron.) *En vacker f.*, elak, liderlig eller oduglig människa, stor skälm. (Fig. fam.) *Liderlig f.*, liderlig människa. (Fam. talesätt) *Jag har hört en f. sjunga*, jag har fått nys om något. *Jag vet ej, om han är f. eller fisk*, känner honom icke alls. *Vara som f-n på qvist*, vara i en oviss belägenhet, icke hafva någon varaktig stad. (Fig. fam.) *F-n har flugit sin kos*, säges om någon, som rymt, icke mer är till finnandes. (Ordspr.) *Bättre en f. i hand än tio i skogen*, bättre det säkra, churu litet, än